

GLOBALISE

12 januari 2023

Contactpersoon

Merve Tosun
Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis
merve.tosun@iisg.nl

Introductie

GLOBALISE is een infrastructuurproject dat de belangrijkste serie van VOC-archiefmateriaal beter toegankelijk wil maken voor onderzoek.

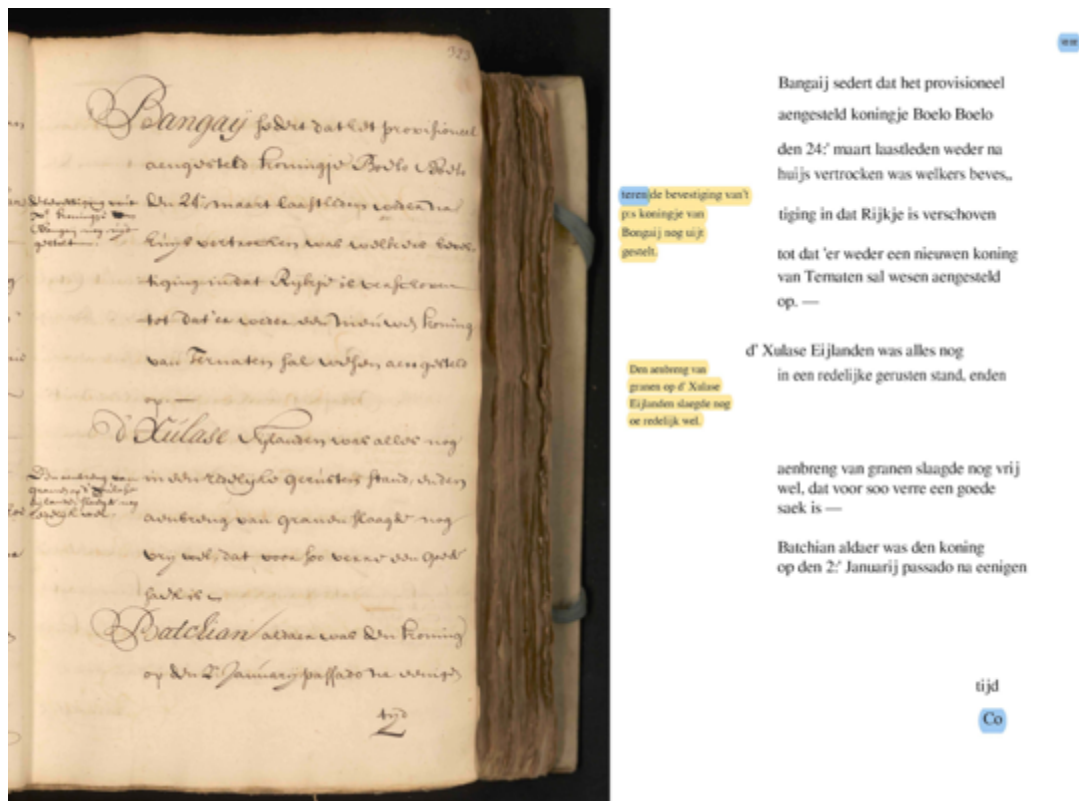
De Verenigde Oost-Indische Compagnie (VOC, opgericht in 1602) was een handelsonderneming met nederzettingen (factorijen) over heel Azië. De compagnie handelde in specerijen en andere Aziatische goederen, maar begon al snel ook te opereren als koloniale mogendheid in Azië. De VOC onderhield diplomatieke contacten met Aziatische heersers, voerde oorlogen in naam van de Republiek, regeerde met harde hand over verschillende lokale bevolkingen en maakte zich schuldig aan uitbuiting en slavenhandel.

Batavia (het huidige Jakarta, Indonesië) was het hoofdkwartier van de VOC in Azië. Daar zetelde de gouverneur-generaal die vanuit de verschillende factorijen op de hoogte werd gehouden over alles wat er speelde in het enorme gebied waar de VOC actief was: aankomende en vertrekkende schepen, lokale ceremonies, ontwikkelingen op diplomatiek gebied, opstanden, oorlogen, noem maar op. Kopieën van al deze correspondentie werden overgestuurd naar het VOC-bestuur in Nederland.

Afb. 1: Schilderij van de handelsloge van de VOC in Hougly in Bengalen (India). Op de rivier zijn VOC-schepen te zien. Rechts gaan Nederlanders op bezoek bij een lokale vorst. (Hendrik van Schuylenburgh, 1665, Rijksmuseum Amsterdam, CCO)

Deze documenten zijn bewaard in het VOC-archief, in het Nationaal Archief in Den Haag. Ze beslaan samen zo'n 5 miljoen pagina's en bieden een unieke blik op contacten tussen Europese en Aziatische actoren in de periode 1600-1800.

Afb. 2: Links een scan van een pagina uit het VOC-archief (28-11-1715) en rechts de door ons HTR-model gecreëerde transcriptie van deze pagina. Zie hieronder ook onder "Achtergrondmateriaal".

Deze handgeschreven pagina's zijn gescand en online beschikbaar. GLOBALISE wil deze pagina's niet alleen doorzoekbaar maken door ze met *Handwritten Text Recognition* (HTR) om te zetten naar computerleesbare tekst, maar ook onderzoekbaar. Dit gaan we doen door entiteiten (zoals plaatsen, personen en goederen) in de tekst te herkennen en te koppelen aan een database met informatie over deze entiteiten. Wie bijvoorbeeld een vermelding van Sultan Abu Nasr Abdul Kahar tegenkomt, kan hierin vinden wie dit was, wanneer hij leefde en over welk gebied hij regeerde. Omgekeerd kan er vanuit deze database ook gezocht worden naar vermeldingen van entiteiten in de documenten. Met gebeurtenissen in de tekst (zoals scheepsbewegingen, aan- en verkopen van goederen, personeelswijzigingen, oorlogshandelingen) gaan we hetzelfde doen, zodat het bijvoorbeeld mogelijk wordt om vermeldingen van scheepsbewegingen in een bepaalde periode in een bepaald gebied te vinden.

Uiteindelijk willen we de scans, transcripties, de daarin herkende entiteiten en gebeurtenissen, en alle contextuele data online aanbieden. Op deze website moeten onderzoekers en geïnteresseerden in het materiaal kunnen bladeren, met full-text search door de transcripties kunnen zoeken, maar ook complexere query's kunnen bouwen. Op deze manier wil GLOBALISE het onderzoeksproces versnellen en vergemakkelijken.

Afb. 3: Still uit de GLOBALISE-introductievideo (<https://youtu.be/FQyxjYGr6XY>) die een bundel met VOC-documenten toont.

Verwachtingen

De GLOBALISE *research hub* moet de scans van de originele VOC-documenten, hun transcripties en beschrijvende metadata (zoals datum en regio waarop het document betrekking heeft), de annotaties die entiteiten en gebeurtenissen in de tekst markeren, en de beschikbare historische context over onderwerpen (personen, gebeurtenissen, goederen) die aan bod komen in de stukken op één plek op een gebruiksvriendelijke manier presenteren en doorzoekbaar maken.

De vraag is: hoe doen we dit? We zijn heel geïnteresseerd in voorstellen voor een goede gebruikersinterface!

Achtergrondmateriaal

Projectwebsite:

<https://globalise.huygens.knaw.nl/>

Scans van VOC materiaal met bijbehorende transcripties (a.d.h.v. GLOBALISE HTR model):

<https://surfdrive.surf.nl/files/index.php/s/ulfxSvCr0XMC3GL>

Publicaties:

- Petram, L., & van Rossum, M. (2022). Transforming historical research practices – a digital infrastructure for the VOC archives (GLOBALISE). *International journal of maritime history*. <https://doi.org/10.1177/08438714221112873>
-

Voorbeelden van andere, vergelijkbare projecten:

- REPUBLIC: <https://demo.docere.diginfra.net/projects/republic>
- Gender at Work: <https://www.gaw.hist.uu.se/how-can-i-use-gaw/>
- Zoek in transcripties: <https://zoekintranscripties.nl/>
- Archieven in beeld: <https://archieveninbeeld.nl/>